

Kúria
végzése

Az ügy száma: Bfv.II.874/2025/11.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Harangozó Attila, a tanács elnöke
Dr. Metzing Márton, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Dr. Demeter Zsuzsanna, bíró
Dr. Nagy Antal, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2025. december 4.
Az ügy tárgya: lopás vétsége
Terhelt: II. rendű
Első fok: Komáromi Járásbíróság, 9.Bpk.14/2025/3., büntetővégzés, tárgyalás mellőzésével, 2025. január 28. (jogerő: 2025. április 10.)
Másodfok: -
Harmadfok: -
Az indítvány előterjesztője: Komárom-Esztergom Vármegyei Főügyészség
Az indítvány iránya: a terhelt terhére

Rendelkező rész

A Kúria a lopás vétsége miatt I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a Komárom-Esztergom Vármegyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Komáromi Járásbíróság 9.Bpk.14/2025/3. számú büntetővégzését a II. rendű terhelt tekintetében hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] **I.** A Komáromi Járásbíróság a 2025. január 28-án meghozott 9.Bpk.14/2025/3. számú büntetővégzésével a II. rendű terhelttel mint visszaesővel szemben társtettesként elkövetett lopás vétsége [Btk. 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont bc) és bf) alpont] miatt 1 év, börtönben végrehajtani rendelt, de végrehajtásában 1 évi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztést szabott ki, azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén a II. rendű terhelt legkorábban a büntetés háromnegyed részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A próbaidő tartamára elrendelte a II. rendű terhelt pártfogó felügyeletét.

[2] A büntetővégzés a II. rendű terhelt tekintetében – tárgyalás tartására irányuló indítvány hiányában – 2025. április 10-én jogerőre emelkedett.

[3] **II.** 1. A jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozat ellen a Komárom-Esztergom Vármegyei Főügyészség BF.271/2025/2. szám alatt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontjában írt okból, a terhelt terhére.

[4] Indokai szerint a bíróság a büntetővégzésben annak ellenére szabott ki büntetést a II. rendű terhelttel mint visszaesővel szemben, hogy a Komáromi Járásbíróság a 2018. szeptember 13-án jogerőre emelkedett 9.Fk.181/2017/18. számú ítéletével 2 rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt őt mint visszaesőt ítélte 2 év szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra. Mivel pedig a II. rendű terhelt a vele szemben korábban kiszabott szabadságvesztésből 2022. január 22-én szabadult kitöltve, ezért a felülvizsgálati indítvánnyal támadott jogerős büntetővégzésben terhére megállapított, 2023. március 28-án elkövetett lopás vétsége miatt vele mint többszörös visszaesővel szemben kellett volna büntetést kiszabni.

[5] A Btk. 86. § (1) bekezdés a) pontja ugyanakkor a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését a többszörös visszaesővel szemben kizárja.

[6] A visszaesői minőség egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban (Be. 671. § 16. pont) történő korrekciójára nem látott lehetőséget, figyelemmel arra, hogy ennek keretében a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztéséről szóló rendelkezés nem lenne megváltoztatható.

[7] Erre tekintettel indítványozta a felülvizsgálati eljárás lefolytatását, és ennek eredményeként a II. rendű terhelt többszörös visszaesői minőségének megállapítását, egyidejűleg a vele szemben kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának a felfüggesztéséről szóló rendelkezés mellőzését.

[8] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.874/2025/3. számú átiratában a főügyészség felülvizsgálati indítványát módosított tartalommal tartotta fenn.

[9] Maga is úgy látta, hogy az indítványban írt felülvizsgálati ok bekövetkezett, ugyanakkor rögzítette, hogy a kérdéses felülvizsgálati okot 2025. szeptember 1-jétől már a Be. 649. § (1) bekezdés d) pontja rögzíti.

[10] Ugyancsak osztotta a főügyészség érveit, hogy a II. rendű terhelt visszaesői minőségére vonatkozó jogerős ügydöntő határozatbeli rendelkezés egyszerűsített felülvizsgálati eljárásban nem orvosolható, de ezzel párhuzamosan arra is rámutatott, hogy büntetővégzésben végrehajtandó szabadságvesztés kiszabására nincs törvényi lehetőség. Ez pedig – a Kúria BH 2021.305. számon közzétett határozatának elvi tartalmát szem előtt tartva – a felülvizsgálati eljárásban is érvényesül, mert a büntetővégzés perjogi jellege a rendkívüli jogorvoslat keretében sem változik meg. Törvényes határozat ezért csak megismételt eljárás eredményeként hozható.

[11] Indokai alapján a támadott büntetővégzés hatályon kívül helyezése és a Komáromi Járásbíróság új eljárásra utasítása iránt tett indítványt.

[12] **III.** A felülvizsgálati indítvány alapos.

[13] 1. A Be. 660. § (1) bekezdése értelmében a Kúria a felülvizsgálati indítványt főszabályként tanácsulésen bírálja el. E főszabály alóli kivételként a Kúria nyilvános ülésen határoz a felülvizsgálati indítvánnyal, ha a terhelt vagy a védő a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítvány kézbesítésétől számított nyolc napon belül ezt indítványozza [Be. 660. § (2) bekezdés a) pont].

[14] E figyelmeztetés után az érintettek nem indítványozták nyilvános ülés kitűzését, ezért a Kúria a felülvizsgálati indítványt tanácsulésen bírálta el.

[15] 2. Az ügyiratokból kitűnően a Komáromi Járásbíróság 2025. április 14-én közölte az ügyészséggel a II. rendű terhelt tekintetében jogerőre emelkedett ügydöntő határozatot, amelyhez képest a Komárom-Esztergom Vármegyei Főügyészség 2025. június 23-án, azaz a Be. 652. § (3) bekezdésében meghatározott határidőn belül, ekként joghatályosan nyújtotta be a felülvizsgálati indítványt.

[16] 3.1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 648. §-a alapján csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen, és kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ezért az azon kívül eső anyagi vagy eljárásjogi kérdések a felülvizsgálatban közömbösek.

[17] A felülvizsgálati indítvány benyújtásakor hatályos Be. 649. § (1) bekezdés c) pontja szerint felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a Btk. 86. § (1) bekezdésében foglalt kizáró ok ellenére függesztette fel a büntetés végrehajtását.

[18] A Be. 659. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványt azonban főszabályként a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni. Ez ugyanakkor csak azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során – értelemszerűen – a támadott határozatnak a meghozatalakor hatályos jogszabályoknak megfelelését kell vizsgálni. A felülvizsgálat azonban maga is a büntetőeljárás része, ezért az eljárást e részében is az aktuálisan hatályos eljárási szabályok szerint kell lefolytatni. Az indítvány elbírálása során alkalmazandó eljárási szabályok megválasztása során tehát nem az indítvány előterjesztésének, hanem az elbírálásának az időpontja a meghatározó.

[19] Ezért jelentősége van annak, hogy az igazságügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2025. évi XLIX. törvény 211. §-a a Be. 649. § (1) bekezdés c) pontjának 2025. szeptember 1-i hatállyal történt módosításával a büntetés végrehajtásának törvényi kizáró ok ellenére történő felfüggesztése már a Be. 649. § (1) bekezdés d) pontja alapján képez felülvizsgálati okot.

[20] Ennek megfelelően a Kúria által elvégzett felülbírálat [Be. 659. § (5) bekezdés] az elbíráláskor hatályos Be. 649. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott felülvizsgálati ok beálltának megítélésére irányult.

[21] 3.2. A szabadságvesztés végrehajtása nem függeszthető fel azzal szemben, aki többszörös visszaeső [Btk. 86. § (1) bekezdés a) pont].

[22] Többszörös visszaeső az, akit a szándékos bűncselekmény elkövetését megelőzően visszaesőként végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték, és az utolsó büntetés kitöltésétől vagy végrehajthatósága megszűnésétől az új bűncselekmény elkövetéséig három év még nem telt el [Btk. 459. § (1) bekezdés 31. b) pont].

[23] Az ügyiratokból és a büntetés-végrehajtási nyilvántartás adataiból pedig kitűnik, hogy a Komáromi Járásbíróság a 9.Fk.181/2017/18., illetve a Tatabányai Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2018. szeptember 13-án jogerőre emelkedett 11.Fkf.135/2018/7. számú ítéletével a terheltet 2 rendbeli kiskorú veszélyeztetésének büntette [Btk. 208. § (2) bekezdés a) pont] miatt mint visszaesőt halmazati büntetésül 2 év, börtönben végrehajtani rendelt szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte, azzal, hogy a kiszabott szabadságvesztésből nem bocsátható feltételes szabadságra. A terhelt e szabadságvesztést 2022. január 22-én állta ki.

[24] Azaz, a II. rendű terheltet az alapügyben elbírált, 2023. március 28-án megvalósított lopás vétségének elkövetését megelőzően a Komáromi Járásbíróság visszaesőként ítélte végrehajtandó szabadságvesztésre, és e korábban meghozott 9.Fk.181/2017/18. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztés kitöltésétől nem telt el három év az újabb szándékos bűncselekmény elkövetéséig. Ez pedig azt jelenti, hogy a II. rendű terhelt a felülvizsgálati

indítvánnyal támadott büntetővégzéssel elbírált bűncselekményt a Btk. 459. § (1) bekezdés 31. b) pontjában írt többszörös visszaesőként követte el. A II. rendű terhelt többszörös visszaesői minőségének a felülvizsgálati eljárás keretében történő megállapítása kizárólag abban az esetben ütközne akadályba, ha a vele szemben korábban végrehajtandó szabadságvesztést kiszabó ítélet – tévesen – elmulasztotta volna a visszaesői minőségének a megállapítását (BH 1993.334.). Erről azonban a jelen ügyben nincs szó.

[25] 3.3. Ehhez képest a Komáromi Járásbíróság az 1.Bpk.141/2022/4. számú büntetővégzésében törvénysértően szabott ki büntetést a II. rendű terhelttel mint visszaesővel szemben, hiszen a rendelkezésére álló ügyiratok és a büntetés-végrehajtási nyilvántartás fentiekben ismertetett tartalmából egyértelműen kitűnt a többszörös visszaesői minősége. A vádirat kétségtől visszautasítva indítványozott büntetést kiszabni a II. rendű terhelttel szemben, ez azonban nem akadályozza a bíróságot a törvényes döntés meghozatalában. A büntetővégzés a bíróság – és nem az ügyészség – döntése, a bírói döntéssel járó felelősség pedig megköveteli az elmélyült felkészülést a döntés ténybeli alapjainak megismerése és e ténybeli alapok büntetőjogi következményeinek helyes megítélése céljából.

[26] Az indítványozó főügyészség és a Legfőbb Ügyészség ugyanakkor helyesen mutatott rá, hogy a II. rendű terhelt többszörös visszaesői minőségének egyszerűsített felülvizsgálati eljárás (Be. 671. § 16. pont) keretében történő megállapítása a Btk. 86. § (1) bekezdés a) pontjában írt törvénysértés orvoslására alkalmatlan, e törvénysértés kizárólag felülvizsgálati eljárás keretében küszöbölhető ki.

[27] 3.4. Arra pedig a Kúria már csak a teljesség érdekében utal, hogy a járásbíróság a büntetővégzéssel kiszabott – és törvénysértően felfüggesztett – szabadságvesztés mellett ráadásul törvénysértően „rendelte el” a II. rendű terhelt pártfogó felügyeletét a pártfogó felügyelet alatt állásának megállapítása helyett, így ennek jogszabályi alapjaként is tévesen jelölte meg a Btk. 69. § (1) bekezdés e) pontját. Amíg ugyanis a Btk. 69. § (1) bekezdés e) pontja a bíró mérlegelésére bízva biztosítja a pártfogó felügyelet elrendelésének lehetőségét a felfüggesztett szabadságvesztésre ítélt terhelttel szemben, addig a visszaeső terhelt esetében a bíró a pártfogó felügyeletet nem elrendeli, csupán – bármiféle mérlegelést mellőzve – megállapítja, hogy a visszaeső terhelt a törvény kötelező rendelkezése folytán pártfogó felügyelet alatt áll [Btk. 69. § (2) bekezdés b) pont]. A törvényes döntés meghozatala e tekintetben is a bírói felelősség körébe tartozik, a vádiratban tett ügyészi indítvány jogszabályi hivatkozásától teljességgel függetlenül.

[28] 4. A törvénysértő büntetés orvoslásának főszabálya a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügyszöveg határozat megváltoztatása és a törvénynek megfelelő határozat hozatala [Be. 662. § (2) bekezdés c) pont]. Amennyiben azonban a törvénynek megfelelő határozat hozatala az ügyiratok alapján nem lehetséges, a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja lehetővé teszi a Kúria számára a jogerős ügyszöveg határozat hatályon kívül helyezését és a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező bíróság új eljárás lefolytatására való utasítását is.

[29] A Nyírbátori Járásbíróság a fentiek szerint törvénysértő büntetést büntetővégzéssel szabott ki a terhelttel szemben. A törvényes büntetés, végrehajtandó szabadságvesztés kiszabására azonban büntetővégzésben nem is kerülhetett volna sor [Be. 740. § (2) bekezdés a) pont].

[30] A Be. 662. § (2) bekezdése nem hagy kétséget afelől, hogy a Kúria a felülvizsgálattal támadott határozatot változtathatja meg. Ebből viszont az következik, hogy a rendkívüli jogorvoslattal támadott büntetővégzés perjogi jellege nem változik meg a Kúria döntése kapcsán; vagyis a végrehajtandó szabadságvesztés kiszabására vonatkozó törvényi tilalom a felülvizsgálati eljárásban is érvényesül. A törvénynek megfelelő határozat ezért csak a támadott határozat hatályon kívül helyezését követő megismételt eljárásban hozható [Bfv.I.1.342/2020/6. (BH 2021.305.)].

[31] A büntetővégzés ráadásul – összhangban a Be. 741. § (4) bekezdésében írt jogszabályi követelményekkel – nem rögzíti a bűnösségi körülményeket, amelyek hiányában a Btk.-ban meghatározott büntetési céloknak megfelelő és a büntetéskiszabási elveket szem előtt tartó büntetés kiszabása sem lehetséges. Következésképpen, a Be. 662. § (2) bekezdés b) pontja szerinti – a törvénynek megfelelő – határozat Kúria általi meghozatala ez okból is elháríthatatlan akadályba ütközik.

[32] 5. A kifejtett érvek mentén a Kúria – a Be. 660. § (1) bekezdésének megfelelően tartott tanácsülésen, a Be. 655. § (1) bekezdése szerinti összetételben eljárva – a járásbíróság büntetővégzését a Be. 663. § (1) bekezdés b) pontja alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

[33] 6. A Kúria a Be. 663. § (3) bekezdése szerinti utasításként írja elő, hogy a Komáromi Járásbíróság a Be. Tizennyolcadik Része szerinti megismételt eljárásban, tárgyalás tartása alapján hozza meg ügydöntő határozatát. A megismételt eljárásban – amiként egyetlen büntetőügyben sem – nem mellőzhető a büntetéskiszabás (így a többszörös visszaesői minőség) szempontjából jelentőséggel bíró okiratok (ítéletkiadmányok, a korábban kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának tartamát hitelesen igazoló értesítők) beszerzése és az ügyiratokhoz csatolása. A Komáromi Járásbíróságnak a jogkövetkezmények meghatározása során a Btk. Általános Részének valamennyi rendelkezésére figyelemmel kell lennie.

[34] *A határozat elvi tartalma*

A terhére megállapított szándékos bűncselekményt többszörös visszaesőként megvalósító terhelttel szemben a kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztése törvénysértő.

[35] V. A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2025. december 4.

Dr. Harangozó Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Metzing Márton s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró, Dr. Demeter Zsuzsanna s.k. bíró, Dr. Nagy Antal s.k. bíró

A Kúria Bfv.II.874/2025/11. számú végzése 2025. december 4. napján végleges.

Dr. Harangozó Attila s.k.
a tanács elnöke